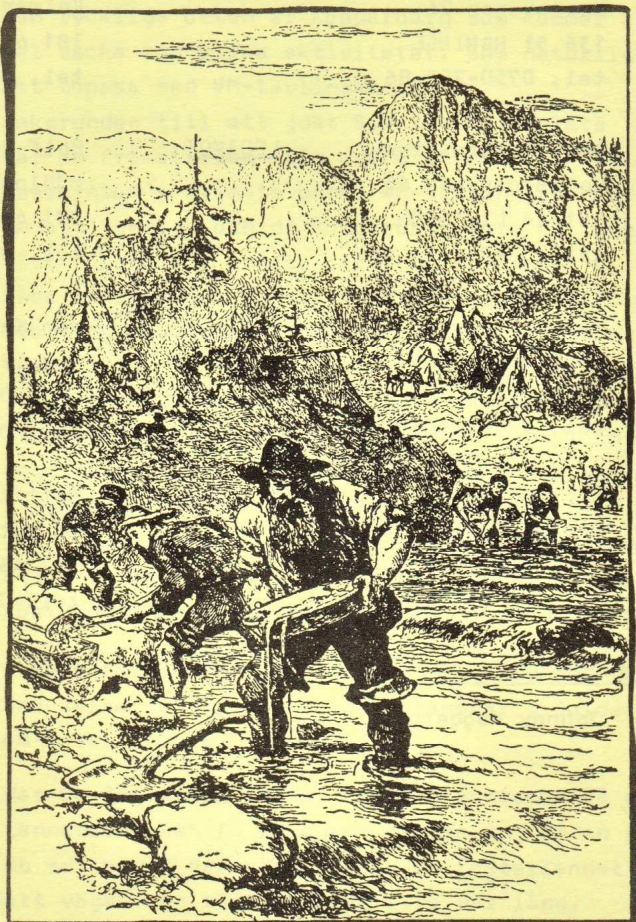

GULD

NR.10
1990

VASKAR'N

PLACER MINING ON THE KLONDIKE RIVER.

* utgiven av SVENSKA GULDVASKARFÖRENINGEN *

Copyright SGF

Svenska Guldvaskarföreningen

STYRELSE

<u>ORDFÖRANDE</u>	Johnny Hagberg Moränvägen 26 136 51 HANINGE tel. 0750-258 86	<u>SEKRETERARE</u>	Sten Bergström Kolmårdsvägen 65 181 64 LIDINGÖ tel. 08-766 14 04
<u>KASSÖR</u>	Anneli Bergström Kolmårdsvägen 65 181 64 LIDINGÖ tel. 08-766 14 04	<u>LEDAMÖT</u>	Rolf Saxström Mjölmarvägen 5 791 46 FALUN tel. 023-343 22
<u>LEDAMÖT</u>	Hans Wallin Bogårdsvägen 9 803 48 GÄVLE tel. 026-166 380 4	<u>SUPPLEANT</u>	Ken Karlsson Rudolfsv. 11 714 00 KOPPARBERG tel. 0580-11102
<u>REVISOR</u>	Sven Kiuru Snickaregatan 7 714 00 KOPPARBERG tel. 0580-115 01	<u>REVISOR</u>	Bertil Olofsson Industrigatan 7 B 112 46 STOCKHOLM tel. 08-542 960

REDAKTÖR FÖR GULDVASKAREN

Johnny Hagberg

Svenska Guldvaskarföreningen

FRÅN STYRELSEN

Det har väl inte undgått Er medlemmar att Sverige ska arrangera sitt första världsmästerskap i guldvaskning 1991.

Den lyckliga orten är Kopparberg som kommer att erbjuda en hel vecka med olika aktiviteter, som naturligtvis kommer att toppas med VM-tävlingarna.

Bakgrunden till att just Sverige tilldelats 1991 års VM var en framställan från ordföranden till World Goldpanning Association's årsmöte under WM-tävlingarna 1989 i Goldkronach. Om att Sverige och då Kopparberg vore en lämplig plats för vårt första VM. (måtte det inte vara vårt sista.)

Både ordföranden och sekreterare gjorde sitt bästa för att övertyga de övriga ländernas delegater att nu var det vår tur att få ett VM.

Inför omröstningen hade vi tuffa konkurrenter i form av Tjeckoslovakien och England. Efter lite lobbysocker med engelsmännen var dom avhängda. Tjeckerna var däremot en svårare nöt att knäcka. Under presentationen av resp. land framkom det att flera av dom tyngre länderna föredrog ett tjeckiskt VM. Men det hela ordnade upp sej efter omröstningen då det visade sej att Sverige fått flest röster.

I Kopparberg pågår nu arbetet förfullt med tävlingsförberedelserna. Vi kommer att framöver i Guldvaskarn informera om deras arbete.

Har Du förresten ordnat med Din semester så att vårt SM i Lannavaara kan få en chans att se Dej på en panna grus. Du som bor i den södra delen av fosterlandet tycker kanske att vägen upp till norr är lite väl lång.

forts.

Här får Du några bra tips, varför inte besöka Bosse Lindbergs guldcamp strax norr om Gällivare efter väg 94/98 mot Svappavaara. Det finns även några andra turistvaskplatser längre söder ut. Kolla i medlemslistan, flera av dom tillhör SGF. Fråga om Du som SGF medlem har rabatt, och gynna dom med ett långt besök.

Och Du. När Du och Din familj ändå åkt så långt varför inte kvista upp till Tankavaara efter SM-tävlingarna. Uppsök dom legendariska guldområdena, känn hur det är att få guld i varje panna. Du vet väl att vi SGF'are får vaska gratis på några inmutningar. Där får Du även använda ränna eller dredge om Du önskar. Gick det dåligt på SM-tävlingarna så har Du chansen igen den 4-5 augusti i Tankavaara då går startskottet för dom Finska mästerskapen, och dom är öppna för alla.

Som Du kanske har märkt har Du fått en jordartskarta tillsammans med tidningen. Det är en generös gåva från SGU som vi tackar så mycket för.

Att bara använda sejt av en topografisk karta vid utvärdering av ett visst område räcker inte. Mer måste till för att man ska ha så bra utgångsläge som möjligt i fält.

Prospektering på måfå är oftast fruktlös och oseriös.

Förteckning över geokartor kan Du få från SGU i Uppsala tel. 018-17 90 00.

ps. angående gratisvask på några finska inmutningar
se Guldvaskefn nr. 8 för info.

SVERIGE TOG 2 SILVERMEDALJER I V.M.

VI FÅR ALLA GRATULERA SOFIA KIURU OCH JOHNNY HAGBERG SOM LYCKADES ERÖVRA VAR SIN SILVERMEDALJ I GOLDKRONACH, SOFIA I UNGDOMSKLASSEN OCH JOHNNY I HERRKLASSEN. BRA GJORT!

OM RESULTATEN I FÖRIGT KAN MAN VÄL SÄGA SOM SÅ ATT OM FINLAND DOMINERADE I HERRKLASSEN 1988, SÅ BLEV DET DE FINSKA DAMERNA SOM SOPADE GOLVET MED KONKURRENTERNA DENNA GÅNG. FINSKA MÄSTARINNAN VANN OCKSÅ VM.

UNDER SJÄLVA VM-VECKAN FANNS DET OLIKA AKTIVITETER ATT DELTAGA I. EXEMPELVIS GULDVASKNING I EN LITEN BÄCK DÄR ALLA GULDKORN VAR YTTERLIGT SMÅ. BRYGGERIBESÖKET VAR UPPSKATTAT AV MÅNGA, SÅ OCKSÅ UTFLYKTEN TILL EN GAMMAL GULDGRUVA I NÄRHETEN. VI VAR NÅGRA SOM PROVADE ÅKA SOMMARRODELBANA OCH DET VAR VERKLIGEN EN UPPLEVELSE. STADEN BAYREUT (RICKARD WAGNERS HEMSTAD) VAR OCKSÅ VÄRD ETT BESÖK. ATT PROMENERA I DE BAYERSKA SKOGARNA VAR ÖVÄNTAT POSITIVT, ÖVERRASKANDE TÄTA BARRSKOGAR SOM I MÖRKASTE SMÅLAND ELLER NORRLAND. DET STORA FEST-TÄLTET INTILL TÄVLINGSPLATSEN VAR OCKSÅ VÄLBESÖKT, SPECIELLT PÅ KVÄLLEN DÅ LOKALBEFOLKNINGEN DÖK UPP OCH EN BUMPAORKESTER SPELADE UPP, ÖRONBEDÖVANDE HÖGT.

TÄVLINGARNA VAR VÄL RELATIVT BRA ARRANGERADE, LITE TRASSEL I BÖRJAN MEN SEN FLÖT DET. BORGMÄSTAREN I GOLDKRONACH VAR EN SOM VERKLIGEN VAR I PARTEN HELA TIDEN, SOM EN UPPSKATTNING SLÄNGDES HAN I SJÖN EFTER PRISUTDELNINGEN. ARRANGÖRERNA VEITZ FICK OCKSÅ BADA. DIVERSE INDIVIDER FÅR VÄL KÄNNA SIG MEDSKYLDIGA TILL DETTA. SAMMANLACT DELTOG G:A 30 ST. SVENSKAR I VM-TÄVLINGARNA OCH DET ÄR INTE FY SKAM.

REPRESENTANTERNA FRÅN CANADA GJORDE MYCKET FIN REKLAM ANGÅENDE VM I DAWSON CITY 1990, SÅ MAN ÄR VÄL INTE SÅ LITE SUGEN PÅ ATT ÅKA "OVER" DIT. EN DYR RESA MEN DET KAN DET VARA VÄRT, KLONDYKE ÄR KLONDYKE, VI FÅR VÄL SE ...

S.A.B.

Världs Mästerskapet 16-17 sept 1989 i Goldkronach V.Tyskland

--- Nybörjare Herrar final--- antal guldkorn 9					
placering	namn	nationalitet	vask	tid/antal korn	slut tid
1	HANS STUTZINGER	D	3.06	9	3.06
2	KARL FRITZENWANKER	A	3.23	9	3.23
3	CHANU LE	F R	4.55	9	4.55
20	GUNNAR ÖKVIST	S	4.24	6	19.24

--- Nybörjare Damer final --- antal guldkorn 8					
1	ANNA-MARIA MARCON	I	8.40	8	8.40
2	BRIGITTE WELSCH	D	9.08	8	9.08
3	LUCE VARLET	FR	9.31	7	10.31
6	KRISTINA KARLSSON	S	5.42	6	15.42
13	BIRGIT BERTRAM	S	6.26	5	21.26
14	MALIN WAHLSTEN	S	7.34	5	22.34
27	STINA-BRITT OLSSON	S	7.36	1	42.36

--- Juniorer final --- antal guldkorn 5					
1	BENJAMIN WEICH	D	2.02	5	2.02
2	SOFIA KIURU	S	2.51	5	2.51
3	FVONNE GAERIEL	D	3.16	5	3.16
8	TOBIAS KIURU	S	4.26	5	4.16

--- Barn final --- antal guldkorn 5					
1	TIMO MESSER	SF	4.53	2	19.53
2	ALEKSANDER WAGNER	D	10.57	3	20.57
3	IRIS WELSCH	D	3.20	0	28.20

----- Veteraner ----- antal guldkorn 5					
1	JOSEF STÖCKEL	A	3.25	5	3.25
2	YRJÖ KORHONEN	SF	2.11	4	7.11
3	JALMARI KORHONEN	SF	2.56	4	7.56
11	KULTA-HUGO HULKKONEN	S	1.29	2	16.29

----- Landskampen ----- antal guldkorn 13					
1	ITALIEN LAG 3		15.19	13	15.19
2	FINLAND LAG 2		19.01	13	19.01
3	FINLAND LAG 4		19.36	13	19.36
8	SCHWEDEN LAG 2		16.32	11	26.32
18	SCHWEDEN LAG 1		15.15	9	35.15
19	SCHWEDEN LAG 4		17.22	9	37.22

Flera resultat i nästa nr av Guldvasarna

Rolf Saxström.

JÄRNAPOJKARNA SOM FANN GULD I ALASKA

I Ilbäckens by i Dala-Järna socken står en gård med en något sällsam historia. Det är historien om bröderna från den lilla västerdalsbyn, vilka drog iväg från den fattiga hembygden och ända bort till Alaska. Ja, ända upp till polartrakterna vid Berings sund. Och långt där i norr, någonstans vid källorna åt en biflod till Yukonfloden, fann de bägge Ilbäcksbröderna, tillsammans med en kamrat utvandrad från Stora Tuna, en mängd guld som gav dem rikedom.

Den äldste av bröderna var Ilbäcks Johan Olsson, född 1867. Han emigrerade till Amerika 1889. På 1890-talet skall han ha kommit till Alaska, och kanske hade han redan då sällskap med ovannämnda kamraten från Stora Tuna. Dennes namn var Johan Andersson.

För de flesta av de människor som vid denna tid drog upp till Alaska, var det väl guldet som lockade. Och så var det förmodligen för de bägge dalapojkarna, ty även de började leta och vaska efter guld. De kom ju också mitt i den stora guldrushen som rådde längs stora delar av den legendariska Yukonfloden och i eldoradot Klondyke.

Ilbäcks Johan och hans kumpan lär även ha funnit så pass mycket av den ädla metallen att de levde därpå. Men säkert bidrog även jakt och fiske till deras försörjning. Några förmögenheter gav inte guldvaskningen och den verkade inte värst lönande för dem, så en dag gav åtminstone Ilbäcks Johan upp med guldetandet.

Han hade därtill fått en annan idé. Han köpte ett hundspann och började med detta köra ved och sälja till de andra guldgrävare. Ved var naturligtvis outhärlig uppe i det kalla Alaska. Ävenså använde man sig under guldetandet av ångpannor och ånga att tina upp is och tjäle, och därvid behövdes också veden.

Vedhanteringen visade sig snart vara betydligt mera lönande än guldvaskningen, och denna handel skall gått bra för Ilbäcks Johan, berättas det. I sin ägo och i sitt hundspann hade han ledarhunden Buck, och denne lär ha varit något av ett underverk ifråga om klokhet och styrka. Det berättas också att denna hunden Buck skall ha varit modell och inspirationskälla för Jack London i en av hans Alaskaskildringar.

Något efter sekelskiftet kom Johans yngre broder Lars upp till Alaska. Året var 1905, och Lars hade innan han for lyckats samla ett litet sparkapital genom hårt skogsarbete. Detta

räckte inte bara till resan utan även till en start för en liten guldsökarexpedition, när han väl kommit till Alaska. Framkommen sökte Lars givetvis upp sin broder Johan.

Johan hade då varit uppe i Alaska ett drygt decennium och kände därför väl till platser och förhållanden, så när Lars frågade honom till råds och delgav att han var villig att satsa sitt sparkapital på en guldsökarresa, skall Johan ha sagt: "Då skall vi resa upptill Koyukuk, för där finns det antagligen guld, fast platsen är litet undersökt."

Måhända hade Ilbäcks Johan, som redan genomströvat stora delar av Alaska, tidigare varit i den trakten och på ett eller annat sätt fått vetskap om guldförekomst just där. Enligt vissa berättelser skulle Ilbäcks Johan varit med på en båtresa, och vid Berings sund hade båten frusit fast i isen. Efter att ha legat 40 dygn på den fastfrusna båten skall en del av besättningen, däribland Ilbäcks Johan, begivit sig vandrande över isen mot inlandet av Alaska. Under denna vandring i polartrakterna skulle han ha kommit i kontakt med både indianer och eskimåer och kanhända av dessa fått någon vetskap om guldförekomst i den långt i norr belägna Koyukuk River.

Hur det nu var med den saken så reste Ilbäcksbröderna, och då i sällskap och kompanjonskap med tunabon Johan Andersson, upp till västra Alaska vid Ishavet, där de började sitt guldsökande. 1907-08 befann de sig vid Koyukuk River eller en bäckdal vid denna, benämnd Nolan Creek. Koyukuk River är en biflod till Yukon River, den ryktbara guldförande floden. Cirka 30 svenska mil från Ishavet och vid bergskedjan Endicott Range ligger Nolan Creek. Således arktiska trakter med snö och kyla nästan året om. Det berättas också om att de tre guldsökarna fick utstå hårda strapatser i ishavsklimatet. Det skall ha tagit dem låg tid innan de lyckades smälta undan isen, så att de kom åt gruset, sanden och berggrunden. Men det var hårt virke i dalapojkarna, och att de väl planerat sin expedition kan man se av historier som förtäljer att de fört rovfrömed sig, vilket de satte i den jord de grävde fram under isen. Rovorna grodde, och genom att äta den gröna blasten kunde guldet klara sig undan skörbjugg. Vid Nolan Creek byggde de också en koja samt en vaskränna.

Enligt berättelserna hade de tre kumpanerna grävt och arbetat i gruvan en lång tid utan resultat. Till sist hade de under sin grävning i gruvgången stött på en stor hälla eller sten, som gjorde att de tänkte överge denna gruvgång. Men Lars ville se vad som dolde sig vid den stora stenen, och därför fortsatte han sin grävning i sidled efter denna. Det var en känd sak bland guldgrävarna, att det tunga guldet under is-

Ilbäcks Lars' stuga i Ilbäcken, Järna (foto W. T.)

rörelsetiden ofta samlat sig framför stenar och block, vilket hade till följd att man på sådana ställen ibland kunde hitta små högar av guldsand, ja, till och med högar av guldklimpar. Och berättelserna om guldgrävarna vid Nolan Creek förtäljer vidare om hur Ilbäcks Lars en dag var ensam nere i gruvan. Efter att ha varit nere en stund kom han upp, lyftande en bredbrättad hatt till råga fylld med stora guldklimpar, och han sade: "Jaha, nu är vi rika män!"

Sedan skall de tre kumpanerna funnit så mycket guld på denna plats, att det gav dem alla en avsevärd förmögenhet. Det berättas också att, när de därefter färdades nedför Yukonfloden med sin stora guldlast på en flotte eller båt, endast hade ett brukbart skjutvapen, en revolver. Man kan förmoda att de även haft gevär med sig, men kanske ammunitionen till dessa tagit slut vid jakt under deras långa vistelse i vildmarken.

Komna ett stycke nedför Yukonfloden blev de anropade av några män från ena stranden, vilka satt där kring en lägereld. De beordrade guldgrävarna att komma iland, så skulle man bjuda på te. Ilbäcksbröderna och kamraten från Tuna övervägde en stund men beslöt att det klokaste vore nog att fara vidare, vilket de också gjorde. Då männen vid läger-

elden såg båten fortsätta sin färd grep de efter sina vapen och började ett vilt skjutande, så att kulorna ven kring huvudena på de tre dalapojkarna. Någon kula slog till och med in i båten, men lyckligtvis blev ingen av de ombordvarande träffad. Skyndsamt fortsatte de sin färd nedför floden, och så småningom nådde de någorlunda civiliserade trakter med sin guldlast.

Tack vare sina bemödanden och att de motstått strapatserna i polarlandets hårda klimat hade de belönats. De hade alla tre blivit förmögna män. Ilbäckes Johan skall sedan ha levt det sorglösa livet på barer och salooner i känd gammal guldgrävarstil, och han kom aldrig tillbaka till järnabygden. Han dog i Seattle.

Tunabördige Johan Andersson började syssla med affärer och blev fastighetsmäklare. Han lär ha givit sig på stora fastighetsaffärer och på dessa så småningom förlorat hela sin förmögenhet.

Men Ilbäckes Lars växlade in sitt guld och tog förmögenheten med sig och reste tillbaka till Sverige och Ilbäckens by i Dala-Järna. Här byggde han sig en gård och här tillbringade han resten av sitt liv. Hans guld kom att bli till nytta åt hans fädernebygd. När el-bolaget bildades i Järna var Ilbäckes Lars en av delägarna, och företagets start finansierades av honom.

Ilbäckes Lars dog i augusti 1957. I hans testamente fick Järna jordägandesocknemännen en stor summa kontanter. Några hundra tusen kronor. Gården donerades till Järna hembygdsförening, men denna ansåg sig inte kunna mottaga gåvan, utan lät sig nöja med en del av inventarierna. Gården gick då till Ilbäckens by, som fortfarande är ägare till den.

Men kvar på Ilbäckes Lars' gård bor ännu hans hushållerska, och kvar på gården finnes ännu de många souvenirerna från Alaska som Lars förde med sig till hembygden. Här kan man få se skinnen av både en isbjörn och ett par av grizzlybjörnar, indian- och eskimåarbeten samt i ett glaskåp mineralstycken. Här finns stora klumpar av rent guld, guldsand och kvartsstenar med insprängda guldkorn, ja, till och med sandsten innehållande guld. Man kan även se stenar med insprängd gedigen koppar samt järnmalm med mycket hög järnhalt. Allt prover från det mineralrika Alaska. Runt väggarna hänger fotografier som visar gruvan och platsen där Ilbäckesbröderna fann sitt guld. Och när man bläddrar igenom fotoalbumet från Ilbäckesbrödernas Alaskaliv, är det som att se en fascinerande film, och man känner hur äventyrslusten och lycksökarandan kommer pillrande inom en.

Man måste falla i beundran inför dessa järnpojkers friska pionjäranda, och att de var pionjärer bevisar bl. a. ett heders -

diplom till Ilbäcks Johan, utdelat av U.S.A:s dåvarande regering och undertecknat av president Roosevelt. Diplomet visar att Ilbäcks Johan strövat i trakter där bara en vit människa gått fram före honom. Pionjärcertifikatet med Johans namn bär medlemsnumret nr. 2.

I dag är bägge Ilbäcksbröderna borta. Men på Ilbäcksgården och inom dess dörrar vilar ännu en atmosfär med glans från deras eget liv. Segerglans. Även över historien om dem vilar ännu något av ett hägrande, glänsande återsken. Guldets sällsamma, magiska sken.

Nils Hamberg.

Metallnoteringar	Dagspris 1989-12-11	Genomsnitt jan-nov 1989	Genomsnitt hela 1988
Koppar, kr/ton	15.168	18.531	15.892
Bly, kr/ton	4.601	4.333	4.011
Zink, kr/ton	9.514	11.112	7.629
Guld, kr/kg	84.421	78.702	85.928
Silver, kr/kg	1.154	1.140	1.287

KOPPARBERG OPEN

**GOLD PANNING
CHAMPIONSHIP**

”FÖR-VM”

16-17 JUNI 1990

Kopparbergs Turistverksamhet

STORA KORN I "IVALO OPEN" 1989

Finska guldvaskarföreningen ordnade som vanligt "Lappländska mästerskapen i Ivalo. Traditionsenligt också två veckor innan S.M. i Tankavaara (finska mästerskapen).

Nya och gamla ansikten syntes och umgänget var trevligt hela tiden. Vi var också fler svenskar än året innan, dussinet fullt mot 1988 då vi allenast voro två stycken.

Lördagen kom med fint väder och tävlingarna startade. Först höll vi en tyst minut för den avlidne guldgrävaren Aatos Flinck. Han prospekterade uppe i Lemmenjoki, i Morganoja, tror jag. De som ofta vaskat uppe i Finland känner säkert till honom.

Sen började utslagstävlingarna till söndagens finaler. Här kom den stora överraskningen: Guldkornen var ovanligt stora, annars brukar de hålla storleken "livlösas barnbarn" dvs. krymta strösockerkorn. Det gick nu knappast bättre för den skull i denna finskdominerande tävling. Dock kom två damer till final, i herrklassen ingen svensk alls.

Så startade den obligatoriska tre-manna-lagtävlingen. Många lag var mixade från olika inmutningar och använde sig av diverse fantasifulla namn. Sverige deltog med två lag med de föga spännande namnen Sverige 1 och Sverige 2. Nåväl vi var ändå ganska chanslösa mot "inmutningslagen". I alla fall lyckades vi i 1:a laget placera oss på en respektfull 6:e plats. Lag 2 hittade lika många korn som vi men var visst borta på kafferast en stund? därav den något sämre placeringen. Roligt var det i vilket fall som helst. Lördagskvällens dans var också ordnad av LKL (finska guldvaskarföreningen) med riktig "humpaorkester" förstås. Alla hade väldigt

roligt och kvällen blev sen.

Söndag och finalerna avgörs i det fortfarande ^{så} fina vädret. En skarpögd medlem i vår förening upptäckte att startern i tävlingsheaten använde skarpa skott. Lösa skott kanske inte används i vårt broderland? I alla fulla fall, ett stort hurra till Sveriges enda medaljör, Patri-Sofia Hulkkonen som tog guld i Damklassen, Bra gjort i den knivhårda konkurrensen. Huvudklassen vanns av den legendariske Yrjö Korhonen tätt följd av blivande finske mästaren Kari Virtanen. I veteranklassen var många svenskar med men vinnaren blev Antti Partanen (även vinnare i Herrljunga).

I väntan på prisutdelningen utför några flickor ett slags teaterstycke i modern tappning. Helt obegripligt för mig. Någon guldauktion hålls inte i år och efter tävlingarna åker folk hemåt eller till sina inmutningar i närheten. Vi blir kvar några som nästa morgon ska åka till Erkki Kreivis (nr. 106) inmutning i Sotajoki för att pröva lyckan. Men det är en annan historia.

P.S. Vi i SGE får också gratulera föreningen "Lapin Kullankaivajan Liitto" (LKL) som i somras fyllde 40 år. Själva fyller vi snart fyra år om man räknar från 1:a årsmötet 1986. D.S.

VETERANER (4 korn).Sluttid

1. Antti Partanen	4	korn	2.39 (Vann i Herrljunga)
2. Sakari Mäkipuoro	4	"	2.54
3. Riku Ilonen	4	"	2.57
4. Heikki Katajamaa	4	"	3.23
5. Pentti Nummela	4	"	3.45
* 6. Viljo Pikkukangas	4	"	4.47
7. Raija Arho	4	"	4.50
8. Matti Mähönen	4	"	6.06
* 9. Antti Majanen	4	"	7.33
* 10. Ingemar Nilsson	4	"	8.06
11. Jalmari Korhonen	3	"	9.11
* 12. Anneli Bergström	4	"	9.19
13. Anita Patala	3	"	9.34
* 14. Sten Bergström	4	"	9.49
15. Yrjö Korhonen	2	"	13.01
16. Jaakko Mäkinen	3	"	13.40
17. Kauko Matilainen	2	"	15.11
18. Jaakko Kempainen	2	"	17.14
19. Leo Rautalin	1	"	21.14
* 20. Lennart Tolleman	1	"	23.10
* 21. Kultra Hugo Hulkkonen	0	"	23.26

*Sverige

UNGDOMAR (Under 15 år)

1. Markku Jokela	6	korn	8.21
2. Anne Roth	5	"	11.48
3. Miia Holla	6	"	14.06
4. Andreas Ögård	4	"	18.14
5. Rami Kauranen	4	"	21.07
6. Tomi Matilainen	3	"	23.07
7. Jutta Vehviläinen	2	"	31.39
8. Pasi Hulkko	3	"	34.15

NYBÖRJARE.

1. Sami Hokkanen	5	korn	6.19
2. Tarja Törmälä	5	"	13.03
3. Martti Koukkari	5	"	16.47
4. Teuvo Sevon	2	"	19.42
5. Timo Meriläinen	5	"	21.32
6. Juha Järvelä	5	"	21.41
7. Mauri Visuri	3	"	26.05
8. Juhani Lääkkö	4	"	28.47
9. Rainer Laakso	0	"	32.45
10. Jarmo Pöytäri	0	"	32.58
11. Esko Savikko	0	"	35.28
12. Seppo Määttälä	2	"	35.30
13. Risto Isohookana	1	"	38.42
14. Hannu Nikkinen	2	"	41.06
15. Tauno Puurunen	0	"	44.52
16. Jorma Aittola	1	"	45.43

	<u>ALLMÄN KLASS.</u>		<u>Sluttid</u>
1.Yrjö Korhonen	6	korn	4.12
2.Kari Virtanen	6	"	4.23
3.Heikki Hyvärinen	6	2"	5.43
4.Matti Mähönen	6	"	6.28
5.Pekka Korhonen	6	"	6.42
6.Pekka Pali	5	"	8.58
7.Pentti Nummela	5	"	9.07
8.Erkki Kataja	5	"	9.21
9.Taisto Mäntykangas	5	"	9.40
10.Jaakko Alatalo	5	"	9.42
11.Jorma Malinen	5	"	10.02
12.Matti Jauhainen	5	"	10.42
13.Janne Rinta-Könnö	5	"	10.52
14.Vesa Luhta	4	"	13.55
15.Anita Patala	4	"	16.42
16.Jukka Ojanpää	3	"	17.18
17.Eino Ojanpää	3	"	18.17
18.Rauni Alatalo(Vinnaren i Norge)	3	"	19.19
19.Esko Virkkala	3	"	20.37
20.Seppo Ojala	3	"	20.42
21.Voitto Muikku	2	"	25.10
22.Reijo Rinta-Könnö	1	"	28.34

Inga svenskar med här, illa!

DAMER.

* 1.Katri-Sofia Hulkkonen	7	korn	5.05
2.Meeri Vehviläinen	7	"	5.58
3.Terttu Turunen	7	"	6.10
4.Marjatta Leinonen	7	"	6.11
5.Pirkko Lappalainen	7	"	6.57
6.Kaisa Malinen	7	"	7.50
7.Sari Kyllönen	7	"	8.20
8.Seija Luostarinen	6	"	11.15
9.Minna Rossi	6	"	11.19
10.Raija Arho	6	"	11.22
11.Terttu Sotaniemi	6	"	12.28
12.Mirja Tunturi	6	"	13.08
13.Rauni Alatalo	5	"	14.17
14.Margit Piirpo	5	"	16.59
15.Hilkka Holla	5	"	17.24
16.Tarja Mononen	5	"	18.35
17.Riitta Matilainen	5	"	18.58
* 18.Anneli Bergström	4	"	22.09
19.Hannele Hakanen	4	"	22.59
20.Helena Luolamo	3	"	25.48
21.Tuulikki Kallunki	4	"	26.05
22.Riitta Kataja	4	"	26.42

*1.Sveriges enda medalj men i guldvalör,grattis.

LACTÄVLING-TREMANNALAG. (11 korn)

1. Moberin lato (Osku, Jauhiainen, Kopra)	11 korn	15.25
2. Palsin matkahuolto (Partanen, Alatalo, Alatalo)	10 "	15.59
3. Lauttojan kultayhtiö (Virtanen, Peronius, Kataja)	10 "	19.06
4. Annen kultala (Lappalainen, Roth, Roth)	10 "	19.57
5. Sellun Pilaajat (Mähönen, Hyvärinen, Lauronen)	10 "	20.08
*6. Sverige 1 (Hulkkonen K-S, Tolleman, Bergström S)	10 "	21.28
7. Inarinmaa (Kemppainen, Katajamaa, Luostarinen)	9 "	11.36
8. Kalumeetin kolmosek (Sami, Tarmo, Voitto)	10 "	23.24
9. Kutturin kaljav. (Kujanpää, Holla, Rinta-Könnä)	10 "	23.47
10. Kultarussinat (Leinonen, Malinen, Turunen)	9 "	26.26
11. Vuijemin lippulaiva	8 "	27.28
12. Karhukopla	8 "	28.07
13. Moberin mainarit	7 "	31.18
14. Väänäsen Willitys	8 "	31.40
15. Palsin melojat	8 ""	32.50
16. Harrijängän traktor	6 "	37.02
17. Skietsimän kultanaiset	7 "	38.01
18. Laanikurun kulta	6 "	38.24
19. Sotajoen saunanlämmittäjät	5 "	39.57
*20. Sverige 2 (Bergström A, Pikkukangas V, Nilsson I)	10 ""	41.06
21. Punukurun pojat	5 "	44.01
22. Piispan pojat	3 "	55.14
23. Skietsimän kulta	3 "	57.54

Gör lite PR!
Köp en tröja!

Gul med blått tryck.

Tröjan kostar 95 kr. + porto 10:-

Betalning sker till SGF's

postgiro 63 04 54 -7. Skriv

samtidigt storlek M eller L.

MINING RIGHTS FOR SALE ON OUR VIRGIN GOLD CLAIM AT LEMMENJOKI

Our claim is situated to the south of Martiniiskonpalo airstrip. Place is called "Puskujänkä". Our claim area is 20400 square meters (20.4 ha). Well-known gold prospectors like Nipa Raumala and goldsmith Arne Alhonen has prospected gold and gemstones a little bit lower of our claim along small river called Puskuoja.

The claim is owned by our gold company, Kultayhtiö Kullan Merkit Oy (Ltd.). We cannot sell our shares to the foreigners. That is why we want to offer the goldmining rights for the few foreigner prospectors for five (5) years at the reasonable prize : 15.000 Fmk per cash.

The prize includes the rights to use our tools, tents etc. We have all permits for using canoe or boat and snowmobiles and we can help all kind of problems during your mining trip/period.

Because our servicetrips start in March, we want to know very soon who are interesting in to take a part of Lemmenjoki ditrict gold.

Call or write us immediately to :
Helsinki, Finland : 90 - 63 22 24
Address: Kullan Merkit Oy/Paakkanen
Matruusinkatu 2 A 2
SF-00160 Helsinki, Finland

or

Kakslauttanan, Sodankylä (via Ivalo) 9697 - 87166
Address: Kullan Merkit Oy, Cafe Kultalanportti
PPA 2, Kakslauttanan
SF - 99800 Ivalo, Finland

Yours

Reima Paakkanen

PS. We have another claim at Ivaloriver, about 5 kilometres to the lowstream of Kutturavillage.

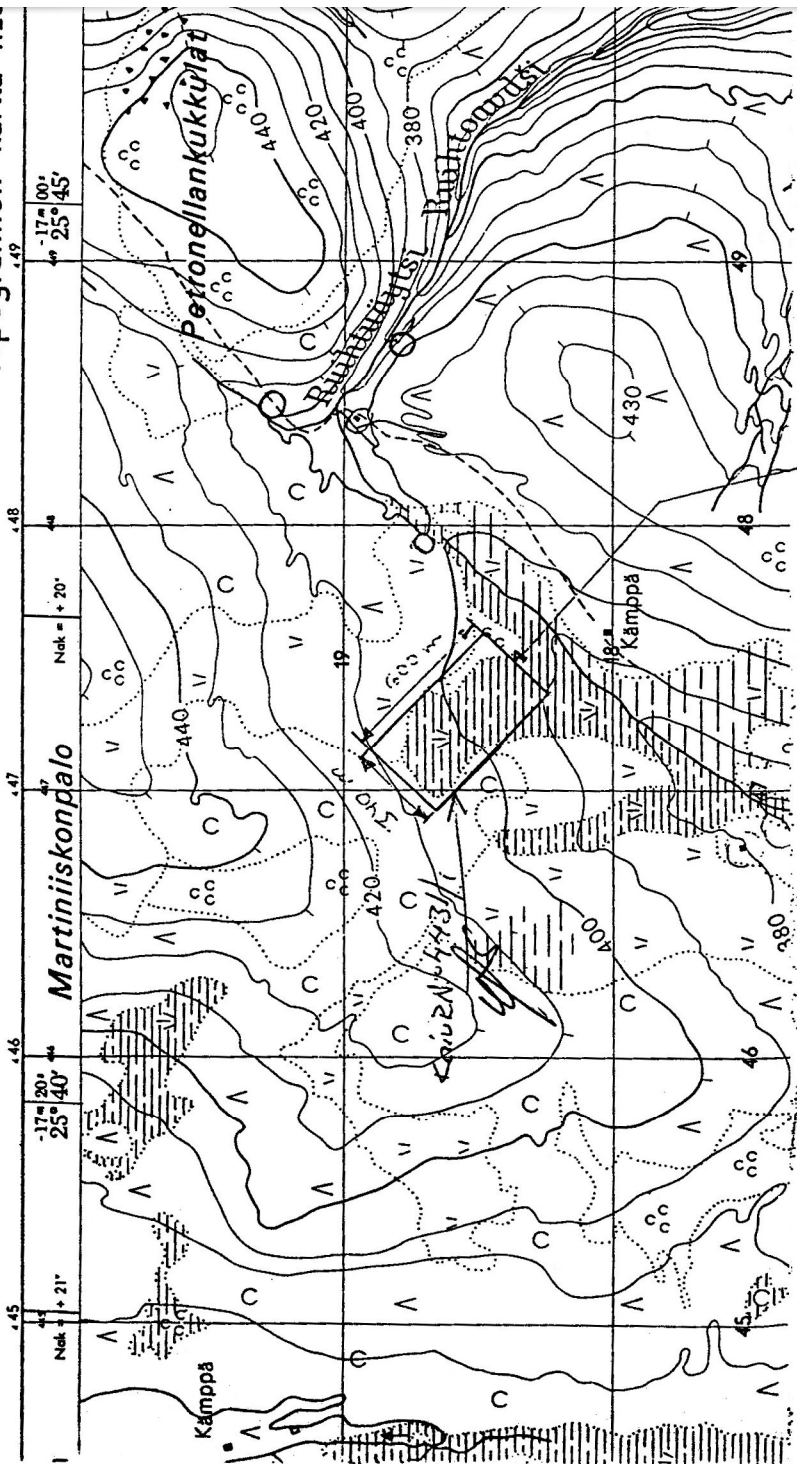
I enclose here the map of our Lemmenjoki claim. And you are wellcome to our Cafe/Geo-info 'Kultalanportti' at any time. We have always fresh coffee and food and clean T-shirts to sell. Don't forget our mining tools, maps, books and very good advises.

SOA
6.6.1989

"KULTARUUVI"

SKAIDI

Topografinen kartta 1:20000

VALTAUKSEN NO 4352 (Meren RAJAN)

TÄLLISEN OIKUIN VEDITTÄMÄN:
Rajam... 11/11/89

15 svenska guldgruvor!

Boliden producerar 10 ton om året ur malm och skrot — och mer kan det bli

Bolidenguld klingar lika bra i svenska örön som väl någonsin krusbär och knäckebröd. Det är svenskt slitstark hellylle, fast vi vet att av den totala guldproduktionen på nära 10 000 kg kommer inte mer än hälften från svenska gruvor. Och så värst många är på nacken har det inte heller.

Bolidens totala malmproduktion i Sverige kommer att öka med 10 procent, vilket främst slår igenom på koppar- och guldbrytningen, förkunnades nyligen. Dessutom hoppas Boliden att guldfyndigheter i Saudiarabien skall kunna ge en präktig utdelning inom några år. Låter det inte förträffligt?

Det var 1924, som man stötte på en guld-förande koppar-arsenik-svavelkismalm i Fågelmýran i Bjurlidens by. Året därpå bildades Västerbottens Gruvaktiebolag och Skellefteå Gruvaktiebolag, som vid årsskiftet 1930/31 blev Bolidens Gruvaktiebolag. Förstavelsen Gruv ströks så sent som 1966.

Gruvpaketet

Ovannämnda produktionsökning förtuspår Boliden sedan beslut fattats om det s k gruvpaketet. Boliden kommer att satsa 1 400 milj kr i totalt 15 projekt. Staten går in med 314 milj kr i regionalpolitiskt stöd (ur de dryga 1,2 miljarder kr som staten satsar på Norrbotten). Därtill skall medel ur investeringsfonderna släppas fria.

Månaden innan paketet presenterades beslöt riksdagen att staten skulle med 25 milj kr köpa in sig i Sorbinvest, som Boliden bildat för att "förvärva, nyetablera, rekonstruera och expandera företag" i de regioner där Boliden Mineral och Boliden Metall är verksamma. Industridepartementet har hävdade att detta statliga åtagande inte har något att göra med gruvpaketet. Må så vara. Men visst har den svenska guldprouktionen våran fått en rejäl chans att överleva och utvecklas!

Fyra ton guld ur svenska urberget

Bolidens informationschef Göran Paulson upplyser Guldsmedstidningen om planerna på guldsidan.

— Först tål det att begrunda att av de 16 gruvor, som bolaget fn har i drift, är 15 guldförande. Enda undantaget är Laisvall, Vilken däremot räknas som Europas största blygruva. Men även där finns ädelmetall att hämta. I fjol utvanns närmare 13 000 kg silver ur blymalmen i Laisvall.

Sammanlagt tog Boliden upp 4 000 kg guld ur det svenska urberget. (Hur det kommer sig att Bolidens produktion ligger på mer än det dubbla förklaras längre fram.)

Fördubblad guldprouktion

Varken den ena eller andra siffran har någon större betydelse i jämförelse med vad som produceras på andra håll på jordklotet. I fjol producerades 1 665 ton fmguld. Så mycket guld har aldrig tidigare kunnat bjudas ut. Och överallt hoppas man på än större skördar!

Kanada har nästa tredubblat sin volym sedan 1980, då den låg på 51,5 ton. USA

har under samma period från 30,5 ton kommit upp i 160 ton. Australien har de senaste sju åren svingat sig upp till samma mängd från 17. Sydafrika ligger dock alltså jämt på guldbrytningstoppen och producerar 35 procent av den totala mängden.

Och överallt i världen letas det guld och talas om nya gruvor. Bland annat prospecteras ihärdigt i Brasilien, Australien, Kanada, på Filippinerna, Nya Guinea, Indonesien och andra Stilla havsöar. (Har jag läst i en intervju med Timothy Green i *Consolidated Gold Fields*. Han berättade fö o också att nu skall *World Gold Council* börja marknadsföra guld på sätt som hittills endast varit diamanter förunnat.)

Världens guldprouktion har fördubblats det senaste årtiondet. Framförallt beroende på det höga marknadspriset och en snabb teknisk utveckling i alla led.

Gruvor återöppnas och avvecklas

Rationell brytning och utvinning är något som Boliden kan i hög grad. Nya forskningsprojekt är ständigt på gång och med åren har man skaffat sig ett unikt kunnande.

Guldmalmen från Aitikgruvan ...

Tack vare den nya teknologin i gruvor och anriktningsverk lönar det sig numer att bryta malm, som inte håller mer än ynka 0,2 gram per ton. Och därmed är det intressant att återöppna gruvor, som tidigare ansetts "utvaskade".

Nämnda guldhalt gäller Aitik-gruvan, som f n är Bolidens i särklass största guld-

gruva — förutom att den är Europas största koppargruva. Den beräknas innevarande år ge 1 500 kg guld. Med de nya friska pengarna kalkylerar man att kunna ta upp ytterligare 2 milj ton malm, dvs öka produktionen med hela 17 procent. Har jag klarat mig rätt med alla nollor i miljoner och gram bör det bli ett tillskott på 40 kilo eller ungefär lika många miljoner.

Tittar man i Bolidens facit för 1988 är det ett långt kliv ned till övriga guldförande gruvor som Boliden bearbetar (se listan över 1987 års produktion härintill). Gruvorna i Bolidenområdet skall producera 907 kg och Kristinebergsområdet 867 kg. Nysatsningen på dessa gruvor i Västerbottnen är 850 milj kr. I Garpenberg, som i år väntas ge 228 kg, investeras 430 milj kr. Minst ger Saxberget (32 kg) och Stekenjokk (34 kg). De två är under avveckling.

Enåsens guld

har det ryktats om under många år. Sedan prospekterarna fann fakta bakom sägnera har fyndigheten i norra Hälsingland dykt upp i spalterna med jämna mellanrum. När guldpriset rakade i höjden i slutet av 70-talet slog Boliden äntligen till och sedan 1984 har där utvunnits 2—3 gram guld per ton

malm. 367 kg väntas Enäsengruvan ge i år. 40 milj kr ur det statliga gruvpaketet skall plöjas ner där.

Guldet är det ekonomiskt intressanta i Enåsen trots att den också ger 700 kg silver och 550 ton koppar. Och så är det på många håll. Guldet har stor betydelse för gruvornas totala ekonomi.

Så var det i begynnelsen och så är det idag.

Halva kilot guld!

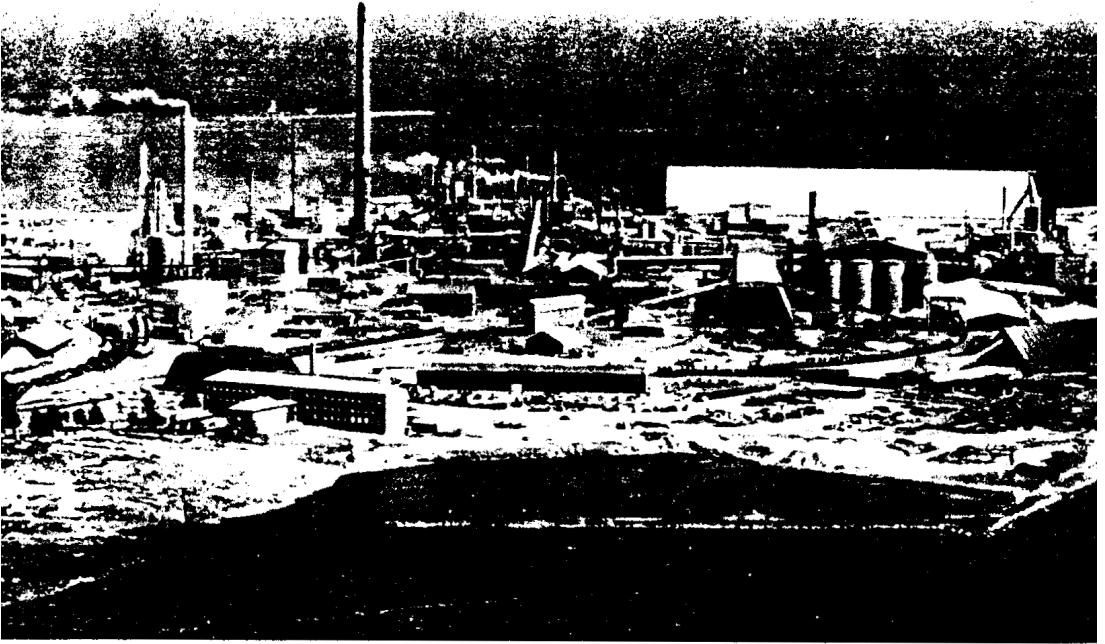
Det började i Holmtjärn. Ett prov ur borrhämnarna, som analyserades vid Bolidens ursprungsbolag Centralgruppens laboratorium i Ulvsunda, höll en guldhalt på hela 496 gram. Det visade sig i praktiken att guldhalten mot djupet i genomsnitt höll 550 gram per ton malm och de övre lagren 100 gram. Efter många år i malpåse återupptogs driften 1986 och gav redan året därpå samma goda avkastning som Enåsen.

Kreuger och Lex Boliden

Hack i häl med Holmtjärn öppnades gruvan i Boliden. Den var länge Bolidens främsta tillgång. Under de goda åren låg genomsnittet på 15 gram per ton. Under

Guld-produktion 1987 i Bolidengruvorna

Gruvor	Kilo
Långsele	104
Långdal	157
Renström	478
Udden	233
Kristineberg	265
Rävvidenfältet	128
Holmtjärn	373
Näsliden	87
Enåsen	361
Aitik	1 289
Stekenjokk	86
Saxberget	22
Garpenberg	153
Garpenberg Nora	72
Summa totalt	3 808 kg

... blir finguld i Rönnskärsverken.

åren 1926–67 togs där upp 125 263 kg guld. 1967 stängdes den. Halten var hög men ändå åtskilliga snäpp under det önsketänkande som Ivar Kreuger gav luft åt i januari 1932. I ett pressmeddelande från New York talades det om en ränteavkastning för Kreuger & Toll på 40 procent och "Boliden som enhet en av världens rikaste och största guldfyndigheter".

Sedan satte skottet i Paris och två år senare riksdagens *Lex Boliden* stopp för alla utländska spekulationer i svenskt guld. Orosåren var över. Här kan inflikas att svenska staten har stora intressen i våra gruvor. Några bearbetar Boliden på arrende. Och statens malmlettningsorganisation, SGU, är större än Bolidens.

Under senare år har som sagt utrustningen och guldriset blivit sådana att det lönat sig att på nytt öppna gamla gruvor. En och annan ny gruva blir det också. Vid Kankberg, som öppnas i höst, fäster man guldförhoppningar.

Åtta anriktningsverk

har bolaget. Smältverket ligger på Rönnskär och Hamnskär utanför Skelleftehamn. Läget betingas av att man redan 1927 insåg att anläggningens utsläpp kunde bli en risk för människor och miljö. Av

samma skäl fick skorstenen bli 145 meter hög, Europas då högsta. Möjligheterna att bygga en hamn var en annan faktor vid valet av plats.

I det många gånger tillbyggda Rönnskärsverken är framställningen av finguldsackor på 12,5 kg viktig och kommer att bli än mer i framtiden enligt alla prognoser.

Återvinning

Förutom de fyra ton som hämtas ur den svenska malmen återvinns här guld, närmare sex ton, ur skrot. Här behandlas dels slig och askor men också gamla datorer och annan kasserad elektronisk utrustning, avfall från smyckeindustrin och annat, som innehåller guld (och annan värdefull metall). Det tillhandahålls bla av egna företag i Frankrike och USA. Enbart det amerikanska företaget, Boliden Metech, har en omsättning på 800 milj kr.

Bolidengruva i Saudiarabien

Även råguld från andra länder omvandlas i Rönnskärsverken till finguld. Bolidens prospekterare arbetar på olika håll i världen. I Saudiarabien stötte de på en fyndighet i Sukhaybarah och där diskuteras nu en brytning på 50/50-basis.

I höst öppnas en annan guldruva i Saudiarabien, som engelsmännen hittar. Den utvinningen skall ske med i långa stycken svenska metoder. Boliden har sedan flera år tio man på plats för installation och inte minst instruktion i handhavandet av den komplicerade utrustningen.

—Saudiarabien hör till de guldrikaste länderna i världen och där finns säkert mycket att upptäcka ännu, säger Göran Paulson. 30 gram guld per ton har påvisats. En viss skillnad till Aitik's 0,2 gram.

Hur namnet uppstod kan väl också vara något för den vetgirige guldsmeden? Härstamningen är helt klar. Det första leder syftar på bo, bod dvs fäbod och det andra lid är detsamma som sluttning. Namngivningen kan härledas till en kartritare, som av misstag skrev Boliden i stället för Bjur-liden på en generalstabskarta.

Av Stina
Malmcrona

Källa: Goldsmedstidningen.

OLIKA TYPER AV GULDGRÄVARE.

Vid tävlingarna i Tankavaara i somras har en finsk tidning roat sig med att katalogisera olika typer av guldgrävare. Ganska roligt tycker jag, här kommer definitionerna:

YRKESMANNEN: Har betydligt längre skägg än de övriga. Han har inte alls tränat något inför tävlingarna. Han tycker att lyckas i tävlingen inte är så viktigt, speciellt de gånger han inte gör det.

MÄRKESMANNEN: Han älskar alla sorters knasiga märken att sätta i sin hatt. Att lyckas i tävlingen är inte heller för honom så viktigt bara han får ett nytt märke i hatten.

JUNIOREN: Den stackaren har bara ett par ynka märken i sin hatt men lyckas ändå hålla en bister och karsk uppsyn.

SEMESTERVASKAREN: Skiljer sig markant från yrkesvaskaren då han bara kan uppvisa några veckors skäggstubb.

HERREMANNEN: Känns igen på sin betydligt flottare och snitsigare hatt än de övriga bär på.

VETERANEN: Det finns två olika sorter, den betydelsefulla och den mindre betydelsefulla. Den betydelsefulla deltagar inte i tävlingarna utan sitter på en speciell Vip-plats. Där sitter han för jämnan och berättar för alla som orkar höra på om de stora guldkorn han hittade strax efter kriget. Den mindre betydelsefulla tävlar men för honom är det så att säga inte heller så viktigt att vinna. Veteran är han ju ändå och väntar säkert på sin Vip-plats.

"Svenska Ape"

GEOLOGISKA KARTOR

B. KARTOR UTGIVNA AV SGU

Sveriges geologiska undersökning (SGU) kartlägger berggrund, jordarter och grundvatten. Huvudkontoret ligger i Uppsala och filialkontor finns i Lund och Göteborg. Geologisk kartläggning har allt sedan år 1858 varit en av SGU:s huvuduppgifter.

Berggrundssektionens verksamhet omfattar berggrundskartering, dokumentation, analys-, arkiv-, service- och uppdragsverksamhet. Dokumentationen består av arbeten utanför det ordinarie karteringsprogrammet inom områdena biostratigrafi, malmgeologi och industrimineral.

Jordartssektionen vid SGU undersöker och kartlägger jordarternas utbredning, egenskaper och bildningssätt. Arbetet är uppdelat på sex olika projekt:

- jordartskartering
- kvartärgeologisk översiktskartering
- maringeologisk kartering
- grusarkiv och grusinventeringar
- torvarkiv
- kvartärgeologisk dokumentation

Sektionen har två laboratorier till sitt förfogande, jord och torvlaboratoriet och mikropaleontologiska laboratoriet.

Generellt sett är de geologiska kartorna välgjorda och de blir allt bättre. Men användningen av geologiska kartor inom det praktiska skogsbruket är emellertid alldeles för begränsad.

Skogsbrukets nya giv är: "det ståndortsanpassade skogsbruket" vilket innebär att man på varje enskild växtplats söker utnyttja markegenskaperna så att högsta möjliga men uthålliga skogsproduktion erhålles. De mineralogiska och hydrologiska egenskaperna är omfattande och beroende av många faktorer. För att dessa bedömningsgrunder bättre skall kunna införlivas i det egentliga utnyttjandet av geologiska kartor bör nedan angivna förslag till förbättringar av kartorna beaktas:

- Redovisning av jordlager >0,5 m
- Indelning av moräner
- Redovisning av basmineralindex
- Redovisning av överlagrade svallsediment
- Ökning av täckningsgraden

Varje ämnesområde har givetvis sina önskemål. Ekologerna vill ha sällsynta växter angivna, vägbyggarna grusförekomster, malmindustrin mineralfyndigheter, kommunfolk grundvattenförekomster osv. Geologerna måste vara restriktiva! Allt går inte att ta med på en karta.

Bb. JORDARTSKARTOR

Jordlagren i Sverige bildades under den yngsta perioden i jordens historia, kvartärtiden. Denna period omfattar de senaste 2-3 årmiljonerna och kännetecknas av att inlandsisar periodvis täckt stora delar av jordens kontinenter. Inlandsisarna tog upp och bearbetade dels äldre jordlager, dels material direkt från berggrunden. Materialet avsattes i form av morän och isälvsavlagringar. Dessa jordarter täcker tillsammans den största delen av landets yta. Resten av landet upptas av kalt berg och jordarter bildade efter senaste istiden som torv, havs- och sjösediment m m. God kännedom om jordarternas utbredning och egenskaper är väsentlig, exempelvis vid naturresursplanering, fysisk planering, i miljöfrågor och inom skogsbruket.

En ny serie jordartskartor i skala 1:50000 (SGU serie Ae) påbörjades år 1957 med den topografiska kartan som underlag. Kartläggningen omfattar hittills de mera tätbefolkade och expansiva delarna av södra Sverige. Kartorna åtföljs av beskrivning, i några fall gemensam beskrivning till två kartor.

I de flesta områden förbereds jordartskartläggningen genom tolkning av flygbilder tagna med infraröd-känslig färgfilm. Jordartsbestämningarna sker i fält, där också de geologiska gränserna kontrolleras och kompletteras.

I samhällsplaneringen kan jordartskartorna bilda underlag för:

- regionplaner och kommunöversikter
- detaljplaner och geotekniska undersökningar. Anpassning efter de geologiska förhållandena innebär ofta lägre kostnad.
- lokalisering av områden där jord- och grundvattenenergi kan utvinnas.
- lokalisering av miljöstörande verksamhet.

För utnyttjandet av landets naturresurser används kartorna inom skogs- och jordbruket samt vid prospektering efter - grus, sand och morän, - energitorv, - malmer och industrimineral.

Jordartskartorna (serie Ae) visar i princip de olika jordarternas och bergets utbredning i ytan. Berg i dagen eller nära märkytan (på högst 0.3-0.5 m djup) redovisas med en enhetlig beteckning eller i vissa fall med en enkel differentiering i tex urberg och yngre sedimentbergarter. Inom jordtäckta områden kartläggs jordarterna närmast under det av markvittring eller odling förändrade ytskiktet, dvs i regel på ca 0.5 m. Den jordart som markeras på kartan skall ha en mäktighet av minst 0.5 m. Kartläggningen av isälvsavlagringar utgör ett viktigt undantag från denna regel.

Bb1. Kartunderlag

Underlaget till de geologiska kartbladen utgörs av "Topografisk karta över Sverige" i skala 1:50000. Som arbetskartor i fält används ekonomiska kartor (1:10000). Från varje enskilt ekonomiskt kartblad överförs de geologiska konturerna till en plastritning som fotografiskt förminskas till skalan 1:50000. Delarna sammanfogas och därmed erhålls ett konturoriginal till jordartskartan.

På de geologiska kartorna har en del av innehållet i den topografiska kartan utelämnats, varigenom de geologiska beteckningarna framträder tydligare. I samband med den geologiska kartläggningen utförs endast en begränsad revision av det topografiska underlaget, främst avseende större vägar.

Av den topografiska kartans markslagsbeteckningar har den blå linjetonen för "sank mark, tidvis vattenfylld" medtagits på jordartskartorna som en gråbrun horisontell linjeton. Denna linjeton används dels i samband med geologiska beteckningar, dels även på vitt underlag, t ex för grunda, igenväxta sjöar.

Den topografiska kartans markeringar för "grustag, dagbrott o dyl" har medtagits på jordartskartorna i samma färg som höjdkurvorna och är i vissa fall reviderade.

På jordartskartorna är, liksom på de topografiska kartorna, ett urval av märkligare fasta fornlämningar markerade. Uppgifter om de olika fornlämningarnas art kan erhållas från riksanantikvarieämbetet.

Bb2. Karteringsmetodik

Vid den geologiska kartläggningen har alla på kartan utskilda ytor granskats i terrängen. Observationer av jordarten företas där växlingar förmodas, eljest på högst 200 m avstånd mellan varje observation inom enhetliga ytor. Flygbildstolkning används i varierande utsträckning som ett hjälpmedel vid kartläggningen. Kartornas olika geologiska enheter avgränsas med linjer, "geologiska konturer", vilka utformas i detalj med ledning av observationerna, terrängformerna eller andra informationer. I vissa fall, där gränsen mellan olika jordarter är särskilt diffus, kan kontur vara utelämnad mellan jordartsbeteckningarna. Jordartsobservationerna utförs med hjälp av handborr och spade. Kompletterande upplysningar om lagerföljder och mäktigheter erhålls i befintliga skärningar (lertag, grustag etc.). Prover av jordarter insamlas dels för kontroll av kartläggningen, dels för exemplifiering av materialet i beskrivningarna till kartbladen.

Inom tätbebyggda områden grundas den geologiska kartläggningen på direkta observationer främst inom någorlunda orörda ytor, t ex parker och glest bebyggda delar, samt i tillfälliga skärningar eller, där så icke är möjligt, på tidigare kartor och grundundersökningar. De geologiska kartorna redovisar icke förändringar som skett genom schaktningar och utfyllningar för gator och byggnadstomter etc utan ger en rekonstruerad bild av de ursprungliga avlagringarna.

Bb3. Generalisering

Den geologiska kartbilden är generaliserad ifråga om såväl indelningen i geologiska enheter som konturläggningen. En allmän regel för generaliseringen är att kartbilden i möjligaste mån skall återge ett områdes allmänna karaktär.

Av bl a reproduktionstekniska skäl har de enskilda ytorna på kartan en minsta diameter eller bredd av 1 mm, vilket motsvarar 50 m i naturen. Förstoring sker av företeelser, som är alltför små att återges skalenligt men väsentliga för den geologiska bilden.

Exempel på generalisering:

I områden med tätt liggande små berghällar kan de minsta hällarna uteslutas, så att plats lämnas för markering av mellanliggande jordarter. En grupp av två eller fler tätt liggande hällar kan sammanslås till en. I möjligaste mån undviks dock sammanslagning av hällar åtskilda av djupare sänkor. En smal men morfologiskt tydligt framträdande jordtäckt sprickdal i ett hällområde återges således med så stor bredd, att den kan medtas på kartan.

Enstaka små hällar inom hällfattiga områden förstoras, så att den faktiska förekomsten av berg i dagen blir redovisad. Isolerade små moränytor inom större sedimentområden kartläggs på motsvarande sätt, så att bedömningen av sedimentens mäktighetsvariationer underlättas.

Vid snabb växling mellan relativt likartade jordarter (t ex olika typer av lera och mo), där utbredningen av varje enskild jordart ej är tillräckligt stor för att skalenligt återges, redovisas den dominerande jordarten.

I småbruten terräng med omväxlande små hällar, moränytor, sedimentfyllda svackor och torvmarker utförs generalisering enligt den allmänna regeln, att kartbilden i möjligaste mån skall visa områdets allmänna karaktär i växlingen mellan både de uppträdande jordarterna och blottat berg samt t ex eventuell orientering av jordartsstråk och hällar.

De på kartorna utsatta mäktighetsuppgifterna har i regel erhållits genom borrhningar utförda av SGU eller genom insamling av borrhuppgifter. Uppgifterna gäller endast för de markerade punkterna och avser främst att underlätta bedömningen av djupet till "fast botten" inom sedimentområden. I vissa fall redovisas även jorddjup till berg och olika jordlagars mäktighet i lagerföljden.

Bb4. Teckenförklaringen till kartorna

Jordarterna är i teckenförklaringen (legenden) grupperade efter bildningssätt och i princip planerade så att en yngre jordart står ovanför en äldre. Inom varje grupp är, utan hänsyn till åldern, den finkornigaste jordarten placerad överst och den grovkornigaste underst.

De äldre jordarterna, moränerna, vilar normalt direkt på berg. Övriga jordarter underlagras av en eller flera äldre jordarter eller i vissa fall av berg. Undantag förekommer ibland även i relativt enkelt uppbyggda lagerföljder. Så kan morän överlagras eller växellagra med isälvssediment, grus och sand överlagras postglacial lera t o m överlagras gyttjelera för att nämna några exempel. Komplicerade lagerföljder där stratigrafien helt avviker från den vanliga finns också. Se bild B1, B5 och B7. Jordartskarta (länskartan) skala 1:250 000, se bild B9.

Bc. KVARTÄRGEOLOGISKA KARTOR

Den kvartärgeologiska översiktskarteringen är att betrakta som ett projekt i startgropen. År 1985 trycktes, av SGU, den första kartan i denna nya serie Ak. Kartläggningen styrs av det till SGU knutna prospekteringsrådet och bedrivs för närvarande inom Västerbottens län. Under 1986 påbörjades kartläggningen även inom Gävleborgs län.

Kartorna bygger på flygbildstolkning utförd med stöd av översiktlig fältrekognosering samt begränsade stratigrafiska undersökningar, utförda med hjälp av grävmaskin.

Översiktskartan består av tre delar:

- Jordartskarta i skala 1:100000
- Isrörelsekarta med stratigrafisk information i skala 1:100000
- Beskrivning

Kartorna är främst avsedda som underlag för malmprospektering, men de har även många andra användningsområden. Några exempel är:

- Inventering av grus- och moräntillgångar
- Skogsbruk
- Fysisk planering
- Geovetenskaplig forskning

Den kvartärgeologiska kartan beräknas ges ut i en takt av drygt två blad (dvs storrutor) per år. Kostnaden per kartblad är runt en halv miljon kronor eller något därutöver. Utgivningsplanen styrs idag helt av prospekteringsorganisationernas önskemål.

Jordartskartan redovisar förutom jordarternas fördelning bland annat moränens ytformer och områden med tunt jordtäckte.

Isrörelsekartan redovisar räfflor, drumliner, riktningsanalyser i morän, samt lagerföljder. Drumliner är det samma som moränryggar utsträckta i isrörelseriktningen.

Kartläggningen omfattar även begränsade undersökningar av lagerföljden. Grävmaskin är här ett nödvändigt hjälpmedel.

Se bild B4 och B9a

Bd. ÄLDRE KOMBINERADE JORDARTS- OCH BERGGRUNDSKARTOR

Dessa kartor omfattar serierna Aa, Ab och Ac och berör södra och mellersta Sverige. Underlaget till kartorna utgörs av generalstabskartan. Serien Aa utkom 1862-1974, serien Ab 1877-1893 och serien Ac 1894-1905. Över Blekinge län finns en kombinerad jordarts- och berggrundskarta i skala 1:100000, utgiven 1900 som Ca1 (utgången).

Lars Spegel.

SM

I

GULDVASKNING

LANNAVAARA 27 - 29 juli 1990

INFO: 0981/31076 Lannavaara Turism
0981/31069 Guldvaskarens bar
0981/31060 Kristallen stenslir

Det började en härkig lördagmorgon i september eller var det kanske oktober (närminnet är som det är). Bilarna fylldes med allehanda attiraljer. "Bengan" från Gnosjö med "piltarna" i en bil. Jag skulle ratta "alla tekniska experiment" i min.

Med utsikt i stort sett bara rakt fram och med en förhoppning att dom andra klarade sig efter på egen hand, drog vi upp till Pauliströmsån, öster om Adelfors här i småland.

Än har man klarat sig undan trafikkontroller med dessa hemmabyggen. I ett öyligt fall uppstår väl annars två konsekvenser. Antingen skrattar vägpatrullen "på sig" med tanke på fråga och svar eller blir man registrerad hos SÄPO för kringflackande med oidentifierad utrustning.

Hur som helst. Vi kom fram lyckligt den här gången också. Solen bröt vackert igenom trädens lövverk nere vid ån där vi slog läger. Pauliströmsån "simmade lugnt" nu på hösten. Ett sövande lugn. Annat är det på våren. Vi hivade ut alla grejor. Gjorde upp eld. Drack en kopp kaffe under tiden vi försökte sänka oss i gamla "surdegstankar".

Nu var det dags för vadarbrallorna. Märkligt, man känner sig alltid lika dum. Som en sabla "blöjis med sparkbyxor". Slangar, rämnor, dredge, pannor, spadar spreds ut kors och tvärs och aktiviteten var på topp inom ett ögonblick. Vi spred ut oss och undersökte några strategiska ställen i ån. Jag provade Guldströmmarprincipen med slang och rämma och "drog" igenom en avlagring mitt i ån....Då plötsligt mitt fickmikroskop glider ur fickan på vadarbrallorna (ska inte kunna hända) och ner i vattnet samtidigt som det elegant och blixtnsnabbt sugts in i slangen och med torpedens hastighet duntrar ner i stoppboxen på vaskrännan...Swing it baby! Si det var väl ljuvligt. Det fastnade bakom första räfflan, så allt var ju rätt konstruerat. Det var faktiskt också det enda som fastnade...på det stället.

Bengans "piltar" kom studsande som ping-pong bollar på stenarna ut till mig.... Du har ett mikroskop...va ?

Med ett sammanbitet leende beskrev jag dess öde. Med ett brett leende studsade dom vidare. Utom räckhåll vände dom sig om och hävde ur sig ett as-garv ! (en gång till och jag hade ansökt om vapenlicens).

När jag nu flyttade ekipaget längre ner och körde en ny runda med sugen hittade jag några små gula prickar på vaskpennans botten vid slutvaskningen. Med den ljussvaga varianten till mikroskop, från Claes Olsson, som jag hade i reserv kunde jag konstatera att det var guld.

An är ganska intressant. Den genomströmmar bra områden geologiskt. (min bedömning) och avslutar tvärt med ett litet fall, där vi finner oss, och fortsätter lugnt fram över. Efter fallet körde vi motordredgen. Brum och smatter i en hel timme. men...inte ett enda.. ..litet....korn. Konk och stonk tillbaks genom skogen, till lägerplatsen....MIDDAG !

Grabbarna hade hållit liv i elden. Det var skönt att värma upp ett och annat inför nästa omgång. vad går upp mot en god måltid vid öppen eld ? Bengan kokade mandelpotatis (flott ska det va !) Jag vevade upp något färdiglagat....visst var det härligt...FLÖTSLIGT ! Alla tittar på alla... Va Fan !!...Vi äter ju nu !?!?...Men lukten kom ju därifrån...därborta !! Står inte karl-fan där... Jojomensen ! ....Och vevar upp en burk !...en rund och bucklig en...SURSTRÖMMING !!!! Han närmar sig med denna ruttna substans och lägger upp ett Djävulskt hånleende.

- Ska ni smaka grabbar ?...Häver han ur sig också...Va ?!?

Jag bara säger en sak. Detta är ett hån...Ett satans förräderi mot mänskligheten. Denna senila byfåne förpestar totalt denna sköna dag. Hade jag haft tillfälle nu hade jag bytt motordredgen tvärs av med begagnad kolfiltermask från Försvarets Utskottslager. Det är synd och skam !

När lugnet så småningom hade lagt sig och han hade rapat några gånger i medvind kunde vi titta på varandra som vuxet folk !

Men, men... Jag ske hämnas ! Nästa gång vi samåker i min bil, där inte rutorna går att veva ner p.g.a. ålderskrämpor, ska jag äta Vitlök, VITLÖK. VITLÖÖÖK !! Och jag ska Rapa...Oh !..Så ljuvligt !!

Ja !...Så småningom återgår vi till det som dagen var ämnad för. Min hemmabyggda motordredge skulle nu avverka ett område bakom en stor sten nedanför vår "matplats". Vid slutvaskningen finner vi en stor mängd små gråa flagor av något tungt. Det blev ca. en matsked. Det visr sig sedan smälta med lödkolv. Så vi avfärdar det med att det

är bly. (Men vem vet.. ska låt undersöka det) Her man otur och fet
 är inte överligt, så är det väl en gammal avstjälplingsplats från
 skjutbanan...här bortöver.

Det hade TROTS ALLT varit en skön dag. Vi hittade några små
 guldkorn samt dessa små odentifierade gråa flager med en storlek av
 2 - 5 mm som smälter under en lödkolv.

Pauliströmsån tål nog att undersökas fler gånger. Det får bli
 fram mot värkanten. Nu är det vinter och med pennan minns vi !....

Ack..Ja...!!

TBERGE

TÄNKER DU VASKA GULD I NORGE?

"GULLSÖKNINGSTILLÅTELSE" ANSÖKER MAN HOS BERGVESENET
 I TRONDHEIM. DET ÄR GRATIS, DÄREMOT "SVARTVASKNING" DET
 KAN BLI ETT KOSTSAMT KAPITEL. DU SKRIVER TILL:

BERGVESENET
 POSTBOKS 3021, LADE
 7002 TRONDHEIM
 NORGE

T Ä V L I N G S K A L E N D E R

Nedanstående tävlingar är öppna för alla guldvaskeare oavsett nationalitet.

För ytterligare upplysningar kontakta SGF:s sekreterare.

Angående Herrljunga Open har ingen information inkommit.

19 Maj	Bayerska Mästerskapen	München	V.Tyskland
9-10 Juni	Öppen Vasktävling	Evjäarvi	Finland
15-17 Juni	Tyska Mästerskapen	Goldkronach	V.Tyskland
16-17 Juni	Kopparberg Open	Kopparberg	
16-24 Juni	Italienska Mästerskapen	Vigevano	Italien
2- 8 Juli	Europa Mästerskapen	Rauris	Österrike
21-22 Juli	Nordisk Open	Karasjok	Norge
27-29 Juli	<u>SVENSKA MÄSTERSKAPEN</u>	<u>Lannavaara</u>	
3- 5 Aug.	Finska Mästerskapen	Tankavaara	Finland
11-12 Aug.	Brittiska Mästerskapen	Moffat	Skottland
20-26 Aug	VÄRLDSMÄSTERSKAPEN	Dawson City	Canada

FÖRSÄLJNING

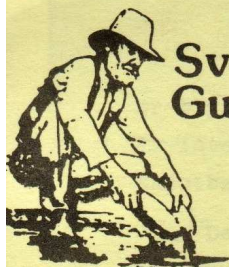
KÖP MÄRKEN OCH DEKALER FÖR SOMMARENS BRUK.

KNAPPMÄRKEN-10 kr/st

DEKALER-10 kr/st

GAMLA EX. AV GULDVASKARN (Nr. 1 och 5 finns inte just nu)
 "DE ALLUVIALE GULLFÖREKOMSTER I INDRE FINNMARK" av
 HARALD BJÖRLYKKE 75:- (LÄTTLÄST PÅ NORSKA MED BILDER
 OCH SKISSER, OBS. BEGRÄNSAT ANTAL-FÖRST TILL KVARN ...)
 SÄTT IN PENGARNA PÅ POSTGIROT, GLÖM INTE NAMN OCH
 ADRESS OCH ANGE VILKA SAKER DU VILL HA.

SEKR.

Svenska Guldvaskarföreningen

Bearbetad av Sten B 2017

Kom med i

Under guldvaskningstävlingarna i Kopparberg 1985 bildade ett antal hängivna guldvaskare en arbetsgrupp för att utforma förslag till stadgar, rutiner m.m. för Sveriges första guldvaskarförening. Och under Kopparberg Open 1986 hölls så det första årsmötet.

SVENSKA GULDVASKARFÖRENINGEN avser att vara en rikstäckande intresseorganisation. Vi håller kontakt med SGU (Sveriges geologiska undersökning) gruvbolag, WGA (World Goldpanning Association) och andra europeiska föreningar med liknande intressen.

De flesta av oss har fått vårt intresse för guldvaskning i samband med semesterar i norra Finland. Där har man vaskat guld i mer än 100 år och det är lätt att hitta vaskbart guld, s.k. alluvialt guld. På senaste tiden har vi i föreningen även inriktat oss på att finna bra vaskställen i Sverige. Det vi finner är oftast små korn, s.k. microguld samt på ett och annat ställe korn på några millimeter i diameter. Den svenska berggrunden täcks emellertid av enorma moränmassor. Så utsikterna att hitta en fin guld nugget kan kanske bli verklighet en vacker dag. Blir det Du?

Några i föreningen har gulddinmutningar både här i Sverige och i Finland. De flesta har dock vaskandet som en trevlig avkoppling och tycker om att träffa likasinnade på vasktävlingar och våra utflykter. Medlemmarna har också rabatt på inköp av guldvaskarutrustning, kartor, böcker, m.m. hos firmor i Sverige och Finland. I övrigt går vår verksamhet ut på att sprida hobbyn i Sverige, genom föredrag, tävlingar. Och rådgivning till platser med turistguldvaskning. Turistorganisationer och kommuner etc. kan genom oss få prospektering efter alluvialt guld utförd till ett lågt pris.

Föreningen har en medlemstidning som heter GULDVASKAR'N. Den utkommer med fyra nummer per år. I den försöker vi sprida nyheter och kunskaper om guld och guldvaskning runt om i världen. Vår ordförande som 1987 vann världsmästerskapet i guldvaskning är redaktör, och alla medlemmar är välkomna med skriftliga bidrag. Har Du några frågor om guld så finns det oftast någon som kan ge dig ett bra svar. Du kan också köpa och sälja i tidningen. Firmor i branschen är välkomna att annonsera till lågt pris.

Medlemsavgiften är 100:- per medlem, det räcker med att en person i en familj är medlem för att hela familjen ska lika rätt att delta i våra aktiviteter. Du blir lättast medlem genom att betala in beloppet till vårt postgiro 63 04 54-7. Avgiften gäller från 1 juni till 31 maj. Upp till ett halvår före första betalningsperioden får Du avgiftsfritt medlemskap när Du betalar. Ange Ditt namn, adress och telefonnummer.

Varje sommar är det Svenska mästerskap i guldvaskning där vi som medarrangör beslutar om tid och plats. Där har Du chansen att se och träffa eliten av Sveriges guldvaskare. VÄLKOMMEN.

Vill Du veta mer så ring eller skriv till oss.

SVENSKA GULDVASKARFÖRENINGEN

c/o Johnny Hagberg
Ordf. 0750/258 86
Porärvägen 28
136 51 HANINGE

Sten Bergström
Sekr. 08/766 14 04
Kolmårdsvägen 65
181 64 LIDINGÖ

Anneli Bergström
Kassör 08/766 14 04
Kolmårdsvägen 65
181 64 LIDINGÖ